

Kjak

Hogni Hoydal

Nú brenna teir stórviðin

Sambandsflokkurin og Fólkaflokkurin hava undanfarnu valskeiðini sitið við valdið og tømt kassarnar í føroyska samfelagnum. Nú eru teir í nýggju samgonguni farnir undir at brenna tann berandi stórviðin undan einum sjálvstøðugum, samhaldsføstum og kappingarførum Føroyum

Fátt er feigum forðað, sigur orðtakið. Og tað finst ongín formlig forðing fyri, at nýggja samgongan er farin undir at fremja sínar ætlanir. Bert moralsk og hugsjónarlig mørk. Ábyrgd og álit. Upplýsing og fólkaræðislig viðgerð, har fólk siga sína hugsan og kunnu meta um avleiðingarnar. Og vanligt vit og skil kunnu seta mørkini og forða fyri avgerðum, ið ikki vendist aftur frá.

Tað eru fyra grundleggjandi mál, sum nýggja samgongan er bundin saman um:

1. At bidda um hægri blokkstuðul úr Danmark

Hetta fer at binda okkum fastari at veitingum uttanífrá, bróta niður álit á okkum sjálv sum fólk og avreiða sjálvsavgerðarrætt. Blokkstuðulin er í dag komin undir

Nú eru teir so veruliga farnir undir at brenna tær berandi konstruksjónirnar – stórviðin – ið skal bera einum sjálvstøðugum og samhaldsføstum Føroyum frameftir.

5% av okkara búskapi. Men hann skal aftur brúkast sum ein táta og ein forðing fyri, at vit nýta alla orkuna at hugsa um tey 95% av virðinum, sum vit sjálvi framleiða. Og at vit byggja álit á, at vit kunnu fáa nógv meira burtúr okkara egna tilfeingi og vinna okkum altjóða fyrimunir og kappingarføri við at standa á egnum beinum.

2. At fremja eina flatskattaskipan

Hetta fer at flyta skattabyrð-

una og figgingina av vælferðartænastum enn meira á miðal- og láginntøkubólkar, meðan hægstu inntøkubólkarnir fáa ein veruligan stóran lætta. Brúkaragjöld, har øll gjalda tað sama uttan mun til inntøku, verður tá einasti háttur at figgja vælferðartænastur. Og prishækkingar og øktir kostnaðir fara at at kosta lægru inntøkunum. Talan er í stuttum um, at samgongan virkar sum ein øvutur Robin Hodd, ið tekur frá teimum veikaru

til frama fyri tey, ið hava mest.

3. At skatta pensjóns-uppsparing við inn-gjald og hækka skattaprosentini

Fyri eitt vanligt verkafólk merkir hetta, at tey missa upp í 1.500 krónur um mánaðin í pensjónsútgjaldi, og hesi skulu so figgja skattalættan til hægri inntøkurnar. Ætlanin er at brúka allan peningin beinanvegin, ið annars hevði verið spardur

upp. Harvið verður peningur, ið skuldi figgjað vælferðartænastur um 10, 20 og 30 ár, ikki tøkur. Tað verða tá aftur bert vanligir løntakarar og skattur á lønararbeiði, ið skulu figgja alt.

4. Fiskiloyvini skulu gerast rullandi – við strámonnum og spekulasjon

Í fiskivinnuni hevur samgongan boðað frá, at fiskiloyvini gerast endaliga “rullandi” loyvir. Hetta merkir, at ognarrætturin hjá landinum verður privatiseraður, og at loyvir kunnu keypast og seljast millum privat reiðari fyri ovurstórar upphæddir. Bert tey, ið hava útlenskar strámennt aftanfyrir seg kunnu vera við, og flotin endar skjótt á nøkrum fáum, útlenskum hondum.

At brenna stórviðin

Sambands- og Fólkaflokkurin havasitið við valdið seinastu tvey valskeiðini. Teir hava tømt allar kassar og koyrt landið út a eggina (millum annað vórðu tær 1,3 milliardirnar fyri söluna av Føroya Banka, sum teir høvdu bundið seg til at seta í búskapargrunn, brúktir). Nógv av innbúgvinum í samfelagsbúskapinum er sostatt brent seinastu árin. Nú eru teir so veruliga farnir undir at brenna tær berandi konstruksjónirnar – stórviðin – ið skal bera einum sjálvstøðugum og samhaldsføstum Føroyum frameftir.

BADH – hoyrið nú næmingarnar !

Tað er ein sannroynd, at lestrarstuðulin ikki røkkur til leigu, mat, klæðir, undirvísingartilfar og annað. Lógin sigur, at lestrarstuðulin skal hækka 2% árliga, sum er tað sama sum prísstøðið hækkar – uttan javning minkar veruliga virðið á studninginum.

Tað er undranarvert, at Mentamálaráðið vil sleppa sær undan at pristalsviðgera lestrarstuðulin triðja árið á rað.

Tilsamans átti stuðulin at verið javnaður góð 6% seinastu trý árin. Um stuðulin varð javnaður øll trý árin, høvdu upphæddirnar fyri ávikavist hægri og lægra studningin verið 234 og 111 krónur hægri mánaðarlaga. Hetta er ein missur á 2516

Munurin á lestrarstuðli við og uttan prísjavning skúlaárið 2011/2012

	Við prísjavning	Uppskot	Mist upphædd pr ár
Hægri stuðul	3 812 krónur	3 737 krónur	825 krónur
Lægri stuðul	1 836 krónur	1 800 krónur	396 krónur

Munurin á lestrarstuðli við og uttan prísjavning skúlaárin 2009-2012

	Við prísjavning	Uttan prísjavning	Mist upphædd pr ár
Hægri stuðul	3 970 krónur	3 737 krónur	2516 krónur
Lægri stuðul	1 912 krónur	1 800 krónur	1236 krónur

og 1236 krónur árliga. Hægri studningurin hevði verið 3970 krónur mánaðarlaga, meðan tann lægri hevði verið 1912 krónur. Tá verður ikki tikið atlit til tær 600 krónurnar, sum lægri studningurin varð minkaður fyri nøkrum árum síðani! Fylgjandi sitat sigur tað púra greitt:

“At pristalsjavningin verður sett úr gildi, ávirkar øll

lesandi í Føroyum í ein ávísan mun, tí at stuðulin verður lægri enn hann annars hevði verið.”

Bjørn Kalsø, mentamálaráðharri

Talvurnar omanfyri vísa munin á javnaðum og ikki javnaðum studningi í krónum og oyrum.

Uppskotið hevur ikki verið til hoyringar enn, og tí kunnu

vit bert vóna, at næmingarnir verða hoyrdir. Seinnu árin hava lesandi á ymsu lærustovnunum ikki verið hoyrd, tá Mentamálaráðið hevur skotið upp týðandi broytingar. Av tí sama hevur alt ov lítið verið at hoyrt til, hvat tey lesandi halda um eitt nú tað, at stuðulin minkar í virði.

Seinast, lægri stuðulin

minkaði, ta ferðina úr 2400 krónum niður í 1800 krónur, varð stór ónøgd úti á miðnámsskúlunum. Næmingaráðini skipaðu tvørtur um skúlamørk fyri stórum mótmæli við heitinum “Er tað okay?”. Boðini frá teimum lesandi vóru greið: Fingrarnar vekk frá okkara lestrarstuðli.

Lestaruðul er nakað, øll lesandi yvir 18 ár hava rætt til, uttan mun til, um tey hava arbeiði ella ikki. Upphæddin eigur at verða javna á hvørjum ári, so hon fylgir við teimum øktu útreiðslunum.

Áheitan til næmingarnar á miðnámsskúlunum:

Tit eru harðast rakt seinastu árin. Fyrst varð stuðulin minkaður úr 2400 krónum

niður í 1800 krónur, og nú hava politikararnir “gloymt” at javna stuðulin til dagsvirði í TRÝ ÁR!

Skipið tykkum. Leggið trýst á næmingaráðini at savna undirskriftir fyri at mótmæla, at studningurin minkar enn meira í virði. Fyri at alt ikki bara skal verða NEI, NEI og aftur NEI, kunnu tit orða tað soleiðis:

“JA til javnan av lestrarstuðlinum”

Við vón um, at tey lesandi verða hoyrd og vird á einum góðum fólkaræðisligum grundarlagi.

Sosialistisk Ung